

Water wijst de weg

Een handreiking voor de gemeenteraadsverkiezingen 16 maart 2022

Rijnland streeft, samen met u en andere partners, naar een klimaatbestendige leefomgeving, waarin we ook over twintig, vijftig of honderd jaar nog veilig en gezond kunnen wonen, werken en genieten.

Kijk voor meer kaarten op de Rijnlandse klimaatatlas: rijnland.klimaatatlas.net

De komende jaren zal de ruimtelijke inrichting van Nederland, en dus ook van onze regio, ingrijpende veranderingen ondergaan. De komende jaren worden alleen al in ons gebied 100.000 nieuwe woningen gebouwd. Ook zullen vele bestaande woonwijken worden vernieuwd. Daarvoor is ruimte nodig, net als voor de klimaatadaptatie, de energietransitie, voor natuur en recreatie, landbouw en mobiliteit. En dat terwijl ruimte schaars is, zeker in dit deel van Nederland. De effecten van klimaatverandering zijn groot. Het is van groot belang dat we weerbaar zijn tegen overstromingen, wateroverlast, hitte, watertekort en de oprukkende verzilting. Dat vraagt niet alleen goed waterbeheer, maar begint bij een slimme ruimtelijke inrichting.

Kijken door de Blauwe lens

Rijnland heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de gevolgen van klimaatverandering, zeespiegelstijging en de andere maatschappelijke ontwikkelingen in het beheergebied van Rijnland. Door landschapsbureaus is in het rapport "De Blauwe Lens" onderbouwd en bevestigd wat we al een tijd zien aankomen. De gevolgen van de klimaatverandering kunnen we niet alleen het hoofd bieden door te rekenen op technische oplossingen in het waterbeheer. Het vraagt ook fundamentele keuzes en gecombineerde oplossingen in de ruimtelijke inrichting. Een verdere uitwerking vindt u in het rapport.

Gemeente en waterschap: samen sterk!

Als medeoverheden staan wij voor een bijzondere uitdaging om deze ingewikkelde puzzel samen te leggen. Dit kan alleen als we de handen ineen slaan en intensief samen werken aan slimme combinaties en robuuste oplossingen. Vanuit ieders verantwoordelijkheid kunnen we veel voor elkaar betekenen. Juist nu! Juist hier! Waar ruimte en water letterlijk samenkomen!

Rijnland neemt haar verantwoordelijkheid, en draagt met goed waterbeheer en afvalwaterzuivering bij aan de volksgezondheid, de waterveiligheid, de leefomgeving en de economie. We werken intensief samen en brengen graag onze kennis en ervaring over water in.

Wat kan uw gemeente betekenen?

Allereerst is het noodzakelijk, dat 'water meer sturend' is in het beleid en de keuzes die u maakt in de ruimtelijk-economische ontwikkeling van uw gemeente. Water is een belangrijke voorwaarde voor de kwaliteit en klimaatbestendigheid van de leefomgeving van onze inwoners. In steden, dorpen, wijken en buurten. In nieuw te bouwen wijken en in de stedelijke vernieuwing van bestaande wijken.

Dit vraagt slimme keuzes, om te beginnen in het kiezen van geschikte locaties om nieuwe woningen te bouwen. Maar ook in praktische keuzes en (bouw)voorschriften kunnen grote verbeteringen worden bereikt voor een klimaatbestendige leefomgeving.

Klimaatbestendig bouwen. Het moet en het kan!

Als gemeente kunt u direct invloed hebben op een klimaatbestendige leefomgeving. Zowel bij nieuwbouwlocaties als bij verandering en herinrichting van bestaande wijken kunt u bijvoorbeeld bouwvoorschriften opnemen die hieraan bijdragen.

Kijk voor meer informatie op www.rijnland.net/wbp6

We hebben 10 concrete aanbevelingen voor de thema's wateroverlast, overstromingen, droogte, hitte, en natuurinclusief bouwen. U kunt er mee aan de slag!

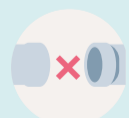
Hou bij het vaststellen van een omgevingsvisie en bij de keuze van nieuwbouwlocaties optimaal rekening met de gebiedskenmerken en mogelijke effecten van de klimaatverandering. Met name voor vitale en kwetsbare functies, die ook bij calamiteiten moeten blijven functioneren. Wees daarbij terughoudend met nieuwbouw in kleine diepe polders en weinig draagkrachtige veenbodems, omdat de kosten voor beheer en onderhoud op de lange termijn hoog zijn.

Zorg voor voldoende waterberging en opvangcapaciteit op openbare en private terreinen, zodat bij hevige neerslag geen schade aan infrastructuur, gebouwen en nutsvoorzieningen ontstaat ('van steen naar spons').

Richt de openbare ruimte in met meer natuurlijk groen en slimme maatregelen, zoals waterbergende straten en waterbuffers. Stimuleer ook private maatregelen zoals groenblauwe polderdaken, regentonnen en tegels uit de tuinen.

Koppel de afvoer van hemelwater af van het riool. Hou dit water zo lang mogelijk vast door infiltratie in de bodem of door tijdelijke opvang in buffers voor hergebruik tijdens droogte.

Stem de inrichting van het plangebied af op de verwachte grondwaterstanden en de beschikbaarheid van zoetwater tijdens droogte. Bij langdurige droogte moet schade aan bebouwing, wegen, groen en vitale en kwetsbare functies worden voorkomen.

Zorg ervoor dat tijdens hitte de gebouwde omgeving een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving blijft, doordat er voldoende schaduw is en koele plekken op loopafstand te bereiken zijn. Minimaal de helft van alle oppervlakken wordt warmtewerend of verkoelend ingericht/gebouwd om opwarming in het stedelijk gebied te verminderen.

Voor de versterking van de biodiversiteit hebben ecologische en natuurlijke klimaatadaptatieve maatregelen altijd de voorkeur boven technische oplossingen ('groen, tenzij...'). Met name bij de aanleg van nieuwe woonwijken is er een unieke mogelijkheid om voldoende groen te realiseren (streefbeeld 30%).

Gemeenten kunnen een actieve bijdrage leveren aan het versterken van de biodiversiteit door het verbinden van natuurgebieden en het realiseren van een Blauwgroen Netwerk. Hiermee wordt het leefgebied van soorten minder versnipperd en daardoor vergroot. Maar ook praktisch door een natuurlijke inrichting en het ecologisch beheer van eigendommen, zoals bedrijfsterreinen en rondom bedrijfsgebouwen, openbaar groen en water.

Neem in het ontwerp maatregelen mee, die schade door bodemdaling tegengaan en kosten-effectief zijn over de levensduur van 60 jaar.

Benut de veelbelovende mogelijkheden van aquathermie (warmte en koude uit oppervlaktewater, afvalwater en drinkwater) bij de overstap naar duurzame warmtebronnen. Uit onderzoek blijkt dat het kan voorzien in bijna 60% van de warmte- én koudevraag in Nederland.

Kijk ook op www.bouwadaptief.nl

Hoogheemraadschap van
Rijnland

Contact

Mocht uw partij nadere informatie nodig hebben om water een passende plek te geven in uw verkiezingsprogramma, dan zijn wij graag bereid u verder te informeren. Neem contact op met uw partijgenoot in ons algemeen bestuur. Wij wensen u veel succes met uw campagne!